

Oppsummering av høring – forvaltningsplan for Holmvassdalen naturreservat i Grane kommune

Fylkesmannen i Nordland har gjennomført høring av forvaltningsplan for Holmvassdalen naturreservat. Høringen ble sendt til grunneiere, brukere, interesseorganisasjoner, myndigheter og andre aktuelle instanser. Frist for å komme med innspill var 10. mai 2017.

Fylkesmannen har mottatt 8 innspill til forvaltningsplanen. Følgende har gitt innspill: Sametinget, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Statens vegvesen, Bane NOR, Nordland fylkeskommune, Helgeland Kraft Nett, Statskog og Forum for natur og friluftsliv Nordland (FNF Nordland).

Noen av innspillene har ikke relevans for arbeidet med forvaltningsplanen. De er allikevel tatt med i oppsummeringen og kommentert kort.

Generelt

Statens Vegvesen og Helgeland Kraft AS har ingen merknader til forvaltningsplanen. NVE kan ikke se at høringsdokumentet er i konflikt med kjente energiressurser, men ber om at høringsdokumentene sendes til Helgeland Kraft Nett og Statnett. Dette for å sikre nettselskapenes rettigheter til å vedlikeholde eventuell eksisterende infrastruktur, og slik at nettselskapene planlegger sitt kraftnett med viten om verneområdet.

Fylkesmannen: Informasjon om høring ble sendt til Helgeland Kraft Nett og Statnett etter oppfordring fra NVE. Det ble gitt utsatt frist for å gi tilbakemelding.

Nordland fylkeskommunen er positiv til at forvaltningsplan sendes på høring og viser til at det er viktig for alle berørte parter å få på plass et forutsigbart verktøy for forvaltning av området. Statskog mener det er gjort en grundig jobb med innsamling av data og planer for oppfølging av en del forhold. FNF Nordland mener høringsutkastet utgjør et greit utgangspunkt for forvaltningen av Holmvassdalen naturreservat, men påpeker en del utilstrekkeligheter og foreslår suppleringer/endringer på viktige punkt¹. FNF Nordland har også påpekt flere mindre faktafeil i forvaltningsplanen.

Fylkesmannen: Faktafeil er rettet opp i planen uten at det er referert i oppsummeringa.

Sametinget viser til at ifølge avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet skal sentral og lokal høring i vernesaker som berører samiske områder gjennomføres i to adskilte omganger. Bakgrunnen for dette er at Sametinget skal få anledning til å bli kjent med synspunktene til samiske interesser før de går inn i konsultasjoner med statlig myndighet og/eller avgir uttalelse til verneforslaget. Siden saken bare gjennomføres med en høringsrunde ber Sametinget om å få oppsummert og tilsendt høringsuttalelsene fra samiske interesser, samt annen dokumentasjon på prosesser og kontakt Fylkesmannen har hatt med samiske interesser. Sametinget vil avgi sin uttalelse når disse er mottatt.

¹ Innspill fra FNF Nordland v/Jostein Lorås er gjengitt tematisk nedenfor.

Fylkesmannen: Vi ga i brev av 23.6.2017 Sametinget en oppsummering av kontakt som har vært med samiske interesser i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplanen.

Naturverdier

FNF Nordland mener naturverdier i furuskogen bør beskrives bedre. Det vises til at furuskogen har mange svært gamle og døende trær, til dels med grove dimensjoner. Datering av noen utvalgte trær viste alder fra 400 år for det yngste treet til 700 år for det eldste. Tilfeldig kartlegging av furulæger viser også flere rødlista sopparter. Like utenfor naturreservat har systematisk kartlegging av furuskog dokumentert funn av en rekke rødlistearter. Det er grunn til å tro at undersøkelser i reservatet kan gi tilsvarende resultater. Dette gjelder også sjeldne furuvedtilknyttede insekter.

Fylkesmannen: Vi har fulgt opp dette under kapittel om naturtyper.

FNF Nordland mener det bør gjennomføres kartlegging av furuskogens utbredelse samt registrering av sjeldne arter av flere organismetyper i denne naturtypen.

Fylkesmannen: Det kan være aktuelt med noe kartlegging i Holmvassdalen i årene fremover. Spesielt i de sørlige delene av naturreservatet er det behov for mer kunnskap om naturverdiene. Vi vil prioritere kartlegging i områder med mye bruk og der det er konkrete trusler mot naturverdiene.

FNF Nordland mener det bør etableres overvåkning av hønehaukbestanden i naturreservatet. I tillegg bør forekomsten av marisko overvåkes.

Fylkesmannen: Vi vil sammen med oppsynet sette opp en enkel plan for overvåkning av noen av naturverdiene i Holmvassdalen. Hønehauk og marisko er arter det kan være aktuelt å overvåke.

Jakt, fiske og friluftsliv

Nordland fylkeskommune understreker betydningen av at tilrettelegging i eller i tilknytning til området gjøres med tilgjengelighet for alle. Nordland fylkeskommune mener allmennhetens tilgang til områdene må vektlegges. De viser til at Holmvassdalen er kartlagt som et viktig friluftsområde med stor bruksfrekvens. Nordland fylkeskommune viser også til *Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk* og påpeker viktigheten av at området sikres gjennom en forvaltning som gir befolkningen mulighet til utøvelse av et bredest mulig friluftsliv. FNF Nordland er redd for at tilrettelegging for økt ferdsel kan komme i konflikt med reservatets naturverdier. FNF Nordland mener hengebrua vest for Kjerringvatnet bør rives siden den brukes lite. Det vises til at det ikke er sti til brua samt at det er mulig å krysse elva uten bru.

Fylkesmannen: Holmvassdalens verdi som friluftsområde går frem av forvaltningsplanen. Det er ikke aktuelt med tilrettelegging i området utover det som er i dag. Dette innebærer at det ikke vil merkes stier, settes opp nye bruer, gapahuker e.l innenfor naturreservatet.

FNF Nordland opplyser at kvist og furugadd brukes til ved når det ikke er ved i gapahuken. De påpeker behovet for en avklaring av hvem som ansvaret for at det er ved i gapahuken. Det vises også til at uttak av furugadd og lignende til bålpyring er et problem i

andre deler av reservatet, eksempelvis i lia fra Sefrivatnet mot Holmvassåsen. FNF Nordland påpeker videre at bruk av tørrkvist kan gå utover rødlista arter.

Fylkesmannen: Vi er enig at det er behov for en avklaring av hvem som har ansvar for å frakte ved til gapahuken og vil ta initiativ til dette. Når det gjelder uttak av furugadd, og lignende for bålfyring vil vi ha fokus på dette i informasjonsarbeid. I verneforskriften er det unntak for bålbrenning med tørrkvist. Dette er dermed ikke tema for forvaltningsplanen.

Statskog mener behov knyttet til storviltjakt er ivaretatt gjennom vernebestemmelsene om uttransport av felt storvilt og bruk av midlertidige jakttårn². FNF Nordland mener det må vurderes om jakt på storfugl og rype bør forbyes i reservatet og viser til at bestandene er dårlig. De mener FM bør drøfte et eventuelt jaktforbud med Statskog.

FNF Nordland påpeker at elgbeite på rogn, osp, selje og små furu er omfattende i vinterhalvåret og mener det er behov for økt avskyting av elg i reservatet.

Fylkesmannen: Verneforskriften regulerer ikke jakt, og dette er ikke tema for forvaltningsplanen.

Reindrift

FNF Nordland ønsker kartlegging av beite- og tråkkslitasje på vegetasjon.

Fylkesmannen: Det er gjennomført kartlegging av naturtyper i deler av naturreservatet i 2017, blant annet i områdene som er viktig for reindrift. Verneforskriften regulerer ikke bruk av området til beiting.

Sametinget vil understreke at eventuelle tiltak vedrørende reindriftnas motorferdsel på barmark i naturreservatet må skje i samarbeid med, og samforståelse med reindriftna.

Fylkesmannen: Det går frem av forvaltningsplanen at alle eventuelle tiltak vil gjennomføres i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.

FNF Nordland synes reindriftnæringa har tatt mer hensyn til vegetasjonen ved barmarkskjøring de siste årene. De mener FM bør vurdere bruk av netting som markforsterkende tiltak på den mest sårbare vegetasjonen.

Fylkesmannen: I 2017 ble det gjennomført en sårbarhetsvurdering av områder med barmarkskjøring. Resultatene fra kartleggingen vil gi grunnlag for å vurdere behov for tiltak. Dersom det skal gjennomføres tiltak vil vi se på erfaringer fra andre verneområder.

Informasjon

FNF Nordland er positiv til at det skal settes opp informasjonsplakat i gapahuken, og kan bistå med faglig innhold på plakaten. FNF Nordland mener verneområdeskilt som er borte bør erstattes og at det i tillegg bør settes opp et skilt ved vestsiden av Sefrivatnet. Dette er en mye brukt innfallsport om vinteren og bålfyring med gadd og tørrgran forekommer.

² § 4.2 og 4.12.

Fylkesmannen: Oppdatering av informasjonsplakat er satt opp som tiltak i forvaltningsplanen. Oppsynet setter opp nye verneområdeskilt ved behov og erstatter skilt som blir borte. Når det gjelder innfallsporten ved Sefrivatnet skal vi vurdere dette, men det kan være en utfordring med synlig merking om vinteren på grunn av snø.

Drift og vedlikehold av jernbanen

Bane NOR mener deres interesser har blitt ivaretatt gjennom forvaltningsplanen.

FNF Nordland mener Bane NOR bør kunne anslå et tidspunkt for ikrafttredelse av GPS-basert system til erstatning for signalanlegget på Holmvassåsen.

FNF Nordland påpeker viktigheten av at virke som felles ved rydding langs jernbane og anleggsvei legges igjen ukvistet. De mener videre osp, selje og rogn bør spares siden dette er treslag som systematisk beites ned av elg utenfor gjerdet.

Fylkesmannen: I forvaltningsplanen er det presisert at alt virke skal legges igjen etter skogrydding. Dette bekrefter også Bane NOR.

Viltgjerde

FNF Nordland påpeker at merkingen av viltgjerde langs jernbanen ikke er tilfredsstillende og vil at gjerdet merkes i tråd med Asplan Viaks faglige anbefalinger. Det viser til at ryper flyr på gjerdet og at de fleste metallplatene faller av.

Fylkesmannen: Bane NOR er kjent med at dagens merking ikke er tilfredsstillende. Vi har satt merking av gjerdet opp som et tiltak i forvaltningsplanen og vil følge opp.

FNF Nordland viser til tidligere varsling om at dispensasjonsvilkåret om god avstand mellom gjerde og skogkant ikke er fulgt opp. Gjerdet står helt inntil skogkanten langs betydelige strekninger og dette bidrar til økt kollisjonsfare mellom fugl og gjerde. Det opplyses at det ikke er registrert hekkende hønsenhauk i reservatet etter at gjerdet ble bygget i 2014. Dette er påtagelig og kan ha en sammenheng med gjerdet. Det kreves at gjerdet bør flyttes ut fra skogkanten i tråd med dispensasjonsvilkårene.

Fylkesmannen: Dette er ikke tema for forvaltningsplanen. Det ble gjort noen vurderinger rundt dette når gjerdet ble satt opp i 2014. Det er ikke aktuelt å kreve flytting av gjerdet.

FNF Nordland viser til at virkningen av gjerdet skal evalueres etter fem år, jf. brev fra DN dat. 26.11. 2012. I den forbindelse mener de det bør gjennomføres en totalvurdering av gjerdets effekt som også inkluderer gjerdets virkning på det biologiske mangfoldet langs jernbanen i reservatet.

Fylkesmannen: Dette er ikke tema for forvaltningsplanen. Bakgrunnen for at det skal gjennomføres en evaluering går frem av dispensasjonen.

Veier

Statskog viser til tidligere innspill om adkomst til skogressurser på østsiden av jernbanen. Traktorveien til området skjærer så vidt innom reservatets nordøstre hjørne og krysser

jernbanen over tunnel. Statskog ønsker at det legges til rette for enkel adkomst gjennom reservatet og viser til tidligere lovnader om flerårige dispensasjoner.

Fylkesmannen: Vi har omtalt dette under brukerinteresser i planen og er innstilt på å innvilge flerårige dispensasjon etter søknad.

FNF Nordland mener stikkrennene i skogsbilveien bør tas ut slik at vegen kan gro igjen uavhengig av når strømkabelens funksjon opphører³. Det vises til at det neppe er noen sammenheng mellom kabelen og stikkrennene. FNF Nordland viser videre til at selv om det er bom på veien er det mulig å komme forbi med motorsykkel. De mener det bør graves over veien for å hindre kjøring.

Fylkesmannen: Det er per i dag flere vindfall over skogsbilveien som er i full gjengroing, og ikke i kjørbær stand. Det er ikke aktuelt å gjennomføre aktive tiltak for å fjerne veien før det er på plass et GPS-basert system for regulering av togtrafikken.

FNF Nordland ønsker å vite hvem som har nøkler til bommen over anleggsveien.

Fylkesmannen: Veien og bommen er Bane NORs eiendom. De kan gi informasjon om hvem som har nøkkel til bommen.

Reiseliv

Nordland fylkeskommune oppfordrer Fylkesmannen til å vurdere på nytt å ta stilling til § 5.12 i verneforskriften hvor det åpnes for «bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet i samsvar med godkjent forvaltningsplan, jf. § 7.» Dette begrunnes med at reiselivet i Nordland er sterkt forankret i natur- og kulturopplevelser.

Fylkesmannen: Det er ikke satt opp retningslinjer for reiselivsvirksomhet siden vi ikke er kjent med at naturreservatet benyttes i reiselivssammenheng. Vi har heller ikke fått noen innspill om dette i arbeidet med planen. Forvaltningsplanen kan ikke endres på dette punktet nå. Dersom det blir aktuelt kan det tas inn retningslinjer for reiselivsvirksomhet når forvaltningsplanen rulleres.

Bygninger og anlegg

FNF Nordland opplyser at en gammel plastbåt ligger på en høyde nordøst for Store Holmvatn. Den bør fjernes fra området, dersom den ikke lenger brukes.

Fylkesmannen: Vi vil følge opp dette i samarbeid med oppsynet.

³ Det ligger en strømkabel i veiskuldra som går til signalanlegget som regulerer togtrafikken. Kabelen har en viktig funksjon for jernbaneverket inntil det er på plass et GPS-basert system.